

**ΟΔΗΓΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΔΡΑ.Σ.Ε. +**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	4
2.1	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΔΡΑ.Σ.Ε.+ - Τοπικός ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ	4
2.2	ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ/ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	5
2.3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ / ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΡΙΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	5
3	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	7
3.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΕ ΠΡΩΙΝΟ ΧΡΟΝΟ,	7
3.1.1	Ενισχυτική διδασκαλία εντός τάξης	7
3.1.2	Ενισχυτική διδασκαλία εκτός τάξης	7
3.1.3	Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε Δημοτικά Σχολεία	8
3.1.4	Δημιουργική Απασχόληση σε πρωινό χρόνο	9
3.2	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΕ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΟ ΧΡΟΝΟ,	10
3.3	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	10
3.4	ΔΡΑΣΕΙΣ Ε.Α.Υ.Π.	10
3.5	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ	11
4	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	12

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης (ΔΡΑ.Σ.Ε.+)» περιλαμβάνεται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Κυπριακή Δημοκρατία. Η εφαρμογή του προγράμματος «ΔΡΑ.Σ.Ε.» άρχισε τη σχολική χρονιά 2015-2016, έχοντας ως κύριο στόχο την άμβλυνση των αρνητικών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εκπαίδευση και στους/στις μαθητές/μαθήτριες, αφού αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για αντιμετώπιση των οξυμένων προβλημάτων, καθώς και των προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Η μέχρι τώρα επιτυχής εφαρμογή του προγράμματος «ΔΡΑ.Σ.Ε.» οδήγησε σε ανάγκη για επέκταση και ανασχεδιασμό, με στόχο την περαιτέρω προώθηση και ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα, ανεξαρτήτως κοινωνικής ομάδας, εθνικής καταγωγής, μαθησιακής κατάστασης ή άλλων ιδιαιτεροτήτων, αξιοποιώντας αριθμό παροχών για προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Στόχος της επέκτασης είναι να καλυφθεί περίπου το 25% του μαθητικού πληθυσμού. Μέσα από το έργο αυτό επιδιώκεται η στήριξη μαθητών/ριών που προέρχονται από οικογένειες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού, η διασφάλιση της κοινωνικής πρόνοιας και στήριξης των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού, η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, η μείωση της σχολικής αποτυχίας και παραβατικότητας καθώς και η περαιτέρω ενίσχυση των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία.

Από τη σχολική χρονιά 2021-2022 το πρόγραμμα «ΔΡΑ.Σ.Ε.» μετονομάζεται σε «ΔΡΑ.Σ.Ε.+» και, εκτός από τις 102 σχολικές μονάδες, στις οποίες ήδη εφαρμόζεται, επεκτείνεται σε επιπρόσθετες 68, φτάνοντας συνολικά τις 170 σχολικές μονάδες (52 Νηπιαγωγεία, 92 Δημοτικά, 24 Γυμνάσια – Λύκεια και 2 ΤΕΣΕΚ).

Η συνέχιση και επέκταση του Προγράμματος «ΔΡΑ.Σ.Ε.+» αναμένεται να συμβάλει, ειδικά σε αυτή τη χρονική περίοδο, και στην αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας, ενώ θα υποστηρίξει και την αναθεωρημένη πολιτική ομαλής ένταξης των μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται μέσα από ποικίλες δράσεις, όπως η προσφορά προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και δημιουργικής απασχόλησης, η προσφορά προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας σε μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία, η προσφορά πρόσθετης ψυχοκοινωνικής στήριξης από ειδικούς επιστήμονες, η καινοτόμος εφαρμογή προγραμμάτων εναλλακτικής εκπαίδευσης, η παροχή υποστηρικτικού εξοπλισμού, καθώς και η προσφορά σχετικής με τους στόχους του προγράμματος επιμόρφωσης και κατάρτισης των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών.

2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΔΡΑ.Σ.Ε.+

Η διοικητική δομή του Υ.Π.Π.Α.Ν. για το έργο ΔΡΑ.Σ.Ε.+ περιλαμβάνει τον/την Υπεύθυνο/η Έργου ΔΡΑ.Σ.Ε.+, ένα/μία εκπρόσωπο Επιθεωρητή/Επιθεωρήτρια από κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης και την Κεντρική Συντονιστική Ομάδα ΔΡΑ.Σ.Ε.+. Πιο κάτω, παρουσιάζονται οι κύριες συνιστώσες των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του κάθε μέλους της Ομάδας Συντονισμού του Προγράμματος:

2.1 Διευθυντής/Διευθύντρια Σχολείου ΔΡΑ.Σ.Ε.+ - Τοπικός Συντονισμός

Ο/Η Διευθυντής/Διευθύντρια ενός σχολείου που ανήκει στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ αναμένεται να γνωρίζει ότι έχει τα εξής καθήκοντα, καθώς και να εφαρμόζει τις εξής δράσεις:

- Συνεργασία με τον/την Τοπικό Συντονιστή/Τοπική Συντονίστρια, τους/τις λειτουργούς των Κέντρων Πληροφόρησης και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και τον/την Κεντρικό/ή Συντονιστή/Συντονίστρια του Προγράμματος.
- Παιδαγωγική εποπτεία και καθοδήγηση των εκπαιδευτών/τριών που προσφέρουν υπηρεσίες σε σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+, τόσο σε πρωινό όσο και σε απογευματινό χρόνο και συνεργασία με τις Διευθύνσεις και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ετοιμασία και εποπτεία του ωρολογίου προγράμματος για το πρόγραμμα της Μεταναστευτικής Βιογραφίας καθώς και γενική εποπτεία των εκπαιδευτών/ριών Μεταναστευτικής Βιογραφίας.
- Παρακολούθηση, προώθηση και υλοποίηση των δαπανών βάσει των κονδυλίων που διατίθενται για τα σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+ (Ε.Α.Υ.Π., Σχολική Εφορεία, κ.λπ.).
- Συντονισμός ενδοσχολικών επιμορφώσεων και δειγματικών μαθημάτων.
- Συνεργασία (ενημέρωση και αλληλεπίδραση) με τους/τις οικείους/ες Επιθεωρητές/Επιθεωρήτριες για το πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ και συγκρότηση και παρακολούθηση των ομάδων που στηρίζονται στα σχολεία τους.
- Πραγματοποίηση έκθεσης αξιολόγησης του προγράμματος.
- Συμμετοχή από κοινού με την Κεντρική Συντονιστική Ομάδα σε τακτικές συνεδριάσεις, διαμόρφωση πλάνου δραστηριοτήτων και συντονισμός ενεργειών.
- Διασφάλιση της διαδικασίας, ώστε ο/η εκπαιδευτής/εκπαιδεύτρια να ενημερώνεται για τον εβδομαδιαίο/δεκαπενθήμερο προγραμματισμό του/της εκπαιδευτικού της τάξης, καθώς και το προφίλ και τους ατομικούς στόχους που τίθενται, ανά τακτά χρονικά διαστήματα για τους μαθητές/μαθήτριες για τους/τις οποίους/ες θα έχει την ευθύνη διδασκαλίας ή για όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες της τάξης στην περίπτωση Βοηθού Εκπαιδευτικού τάξης.

2.2 Τοπικός Συντονιστής/Τοπική Συντονίστρια ΔΡΑ.Σ.Ε.+

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του/της Τοπικού Συντονιστή/Συντονίστριας έχουν να κάνουν με:

- Συνεργασία με τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια του σχολείου, την οικεία Σχολική Εφορεία, τον Κεντρικό/ή Συντονιστή/Συντονίστρια, τους γονείς των επωφελούμενων μαθητών/ριών και των λειτουργών των Κέντρων Πληροφόρησης και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και γενικά όλων, όσοι εμπλέκονται στο Πρόγραμμα.
- Τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων που έχουν σχέση με την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος.
- Οργάνωση ενδοσχολικών επιμορφώσεων και δειγματικών μαθημάτων.
- Ενημέρωση της διεύθυνσης, του προσωπικού και των γονέων/κηδεμόνων των επωφελούμενων μαθητών/μαθητριών του σχολείου για το Πρόγραμμα.
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης του σχολείου.
- Αξιολόγηση, μελέτη και προώθηση των προς χρηματοδότηση δράσεων.
- Έλεγχο, εποπτεία και συντονισμό όλων των δράσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος.
- Παρακολούθηση αναπληρώσεων, αντικαταστάσεων και απουσιών των εκπαιδευτών/εκπαιδευτριών.
- Καταρτισμό του ωρολόγιου προγράμματος για όλους/ες τους εκπαιδευτές/τις εκπαιδευτριες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα του σχολείου τους.
- Παρακολούθηση και προώθηση πληρωμών (έλεγχος εντύπων καταγραφής περιόδων απασχόλησης) των εκπαιδευτικών/εκπαιδευτριών ΔΡΑ.Σ.Ε.+.
- Παρακολούθηση και εποπτεία της λειτουργίας των απογευματινών προγραμμάτων.
- Πραγματοποίηση έκθεσης αξιολόγησης του Προγράμματος.
- Συμμετοχή με την Κεντρική Συντονιστική Ομάδα σε τακτικές συνεδριάσεις, διαμόρφωση πλάνου δραστηριοτήτων και συντονισμός ενεργειών.

2.3 Εκπαιδευτής / Εκπαιδεύτρια ΔΡΑ.Σ.Ε.+

Οι εκπαιδευτές/εκπαιδευτριες που απασχολούνται στο Πρόγραμμα και συνεργάζονται με τα σχολεία, αναμένεται να ανταποκριθούν στα ακόλουθα:

- Ενεργός συμμετοχή στη διαδικασία μάθησης των μαθητών/ριών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, μέσω της παροχής υπηρεσιών ενισχυτικής διδασκαλίας, εξατομικευμένης βοήθειας και δημιουργικής απασχόλησης.
- Διδασκαλία ή προσφορά υπηρεσιών, σύμφωνα με το περιεχόμενο και το χρονοδιάγραμμα του κάθε Προγράμματος.
- Ετοιμασία εκπαιδευτικού υλικού σχετικού με τις ανάγκες του προγράμματος.

- Ετοιμασία και υποβολή δεκαπενθήμερου ή μηνιαίου προγραμματισμού στον/στην Τοπικό/ή Συντονιστή / Συντονίστρια ή/και τη Διεύθυνση του σχολείου.
- Καταγραφή δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης και της ενισχυτικής διδασκαλίας και ενημέρωση της σχολικής μονάδας.
- Ετοιμασία εκθέσεων προόδου για κάθε μαθητή/μαθήτρια ξεχωριστά ανά τετράμηνο.
- Συνεργασία και συντονισμός με τον/την εκπαιδευτικό της τάξης για στήριξη παιδιών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα και παρουσιάζουν δυσκολίες στη μαθησιακή διαδικασία και δεν επιτυγχάνουν τους στόχους των μαθημάτων ή και παιδιών με περισσότερες μαθησιακές απαιτήσεις.
- Συμμετοχή στη στήριξη μαθητών/ριών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα και παρουσιάζουν προβλήματα συμπεριφοράς, μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.
- Συμμετοχή στην υλοποίηση δράσεων του Σχεδίου Δράσης Αγωγής Υγείας και του ατομικού σχεδίου δράσης στήριξης μαθητών/ριών (αφορά στους/στις εκπαιδευτές/εκπαιδευτριες που θα παρέχουν υπηρεσίες στα προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης, για σκοπούς αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας, σε πρωινό χρόνο).
- Συνεργασία με τη διεύθυνση του σχολείου, τους/τις εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας, καθώς και με τον/την Τοπικό/ή Συντονιστή/Συντονίστρια για την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος. Τονίζεται ότι οι εκπαιδευτές/εκπαιδευτριες οφείλουν να τηρούν τις σχετικές οδηγίες και επισημάνσεις των διευθύνσεων ή των Τοπικών Συντονιστών/ριών των σχολείων.
- Συμμετοχή σε συναντήσεις συντονισμού σε πρωινό /απογευματινό χρόνο που έχουν σχέση με τη λειτουργία του Προγράμματος.
- Διασφάλιση της προστασίας και ασφάλειας των χώρων διεξαγωγής του Προγράμματος, καθώς και των εκπαιδευομένων, του εξοπλισμού και της υλικοτεχνικής υποδομής στους χώρους αυτούς.
- Τήρηση χρονοδιαγραμμάτων, όπως αυτά καθορίζονται (π.χ. για παράδοση εντύπων, κ.λπ.).
- Τήρηση και ενημέρωση εγγράφων (έντυπο καταγραφής χρόνου και ύλης και παρουσιολόγιο) και ό,τι άλλο ζητηθεί για τη διαδικασία πληρωμής.
- Πιστή εκτέλεση των καθηκόντων, όπως αυτά απορρέουν από τους γενικότερους κανονισμούς λειτουργίας των σχολείων, τα έγγραφα του διαγωνισμού και από τη συμφωνία που έχει υπογραφεί.
- Πραγματοποίηση έκθεσης αξιολόγησης του Προγράμματος.
- Άλλα σχετικά καθήκοντα που θα του/της ανατεθούν από τη σχολική μονάδα και τους/τις υπευθύνους/ες του Προγράμματος, στο πλαίσιο του Προγράμματος.
- Στα απογευματινά μαθήματα ο/η εκπαιδευτής/εκπαιδευτρια έχει την ευθύνη κατάρτισμού πολύπλευρων παιδαγωγικών μαθημάτων/δραστηριοτήτων, που θα συμβάλουν καθοριστικά στην απόκτηση νέων γνώσεων και την καλλιέργεια δεξιοτήτων. Παράλληλα έχει και την ευθύνη για την ασφάλεια

των μαθητών/ριών που θα φοιτούν στο αντίστοιχο απογευματινό πρόγραμμα.

- Επίδειξη ιδιαίτερης προσοχής σε οποιεσδήποτε δραστηριότητες συμμετέχουν.
- Ενημερώνεται για τον εβδομαδιαίο/δεκαπενθήμερο προγραμματισμό του/της εκπαιδευτικού της τάξης, καθώς και για το προφίλ και τους ατομικούς στόχους που τίθενται, ανά τακτά χρονικά διαστήματα για τους/τις μαθητές/μαθήτριες για τους/τις οποίους/ες θα έχει την ευθύνη διδασκαλίας ή για όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες της τάξης, στην περίπτωση βοηθού εκπαιδευτικού τάξης.

3 ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.+

Τα σχολεία που ανήκουν στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ έχουν ένα αριθμό παροχών σε πρωινό και απογευματινό χρόνο. Πιο κάτω, παρουσιάζονται εν συντομία όλες αυτές οι παροχές. Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο αξιοποίησης των παροχών αυτών αλλά και τις διαδικασίες εφαρμογής τους, θα παρέχονται μέσω των τοπικών συντονιστών/ριών των σχολείων, καθώς και της Κεντρικής Ομάδας Υλοποίησης.

3.1 Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας και δημιουργικής απασχόλησης σε πρωινό χρόνο.

3.1.1 Ενισχυτική διδασκαλία εντός τάξης

Η ομάδα μαθητών/ριών που κρίνεται από το σχολείο ότι χρήζει ενίσχυσης, θα λαμβάνει εκπαιδευτική στήριξη εντός της αίθουσας διδασκαλίας από εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια του αντίστοιχου θέματος, ο/η οποίος/α θα λειτουργεί ως «Βοηθός Εκπαιδευτικός» σε συνεννόηση και με βάση τις οδηγίες του/της εκπαιδευτικού της τάξης και του/της Διευθυντή/Διευθύντριας της σχολικής μονάδας, με τρόπο που θα κριθεί ως ο πιο αποτελεσματικός στη μαθησιακή διαδικασία. Ως εκ τούτου, η ενισχυτική διδασκαλία θα προσφέρεται στην αίθουσα διδασκαλίας που διεξάγεται το μάθημα, για χρόνο που δεν θα υπερβαίνει τις 10 διδακτικές περιόδους την εβδομάδα στη Δημοτική Εκπαίδευση και για χρόνο που δεν θα υπερβαίνει τις διδακτικές περιόδους που διδάσκεται το εκάστοτε μάθημα στη Μέση Εκπαίδευση.

3.1.2 Ενισχυτική διδασκαλία εκτός τάξης

Ομάδα/ες μαθητών/ριών είναι δυνατόν να λαμβάνει/ουν ενισχυτική διδασκαλία εκτός της τάξης της/τους, για χρόνο που δεν θα υπερβαίνει τις **πέντε (5)** διδακτικές περιόδους την εβδομάδα στη Δημοτική Εκπαίδευση και τις **δέκα (10)** διδακτικές περιόδους την εβδομάδα στη Μέση Εκπαίδευση. Η διεύθυνση της σχολικής μονάδας θα πρέπει να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα των χώρων. Νοείται ότι για την

ενισχυτική διδασκαλία εκτός τάξης πρέπει να ενημερωθούν οι γονείς/κηδεμόνες των συγκεκριμένων μαθητών/ριών και να ληφθεί **γραπτώς** η σύμφωνη γνώμη τους.

Σημειώνεται, ως προϋπόθεση παροχής της ενισχυτικής διδασκαλίας σε ομάδα μαθητών/ριών, ότι ο ελάχιστος αριθμός μαθητών/ριών που απαρτίζουν την ομάδα του ίδιου τμήματος θα πρέπει να ανέρχεται σε **πέντε (5)** μαθητές/μαθήτριες. Ο αριθμός των μαθητών/ριών που απαρτίζουν την ομάδα του ίδιου τμήματος δύναται να είναι μικρότερος από **πέντε (5)**, μετά από έγκριση σχετικού αιτήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μαθητών/ριών που θα λαμβάνουν στήριξη **εκτός τάξης** δύναται αυτοί/ές να προέρχονται από διαφορετικά τμήματα.

3.1.3 Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε Δημοτικά Σχολεία

Σε όλα τα δημοτικά σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+ παρέχεται χρόνος για τη δημιουργία τμημάτων διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία.

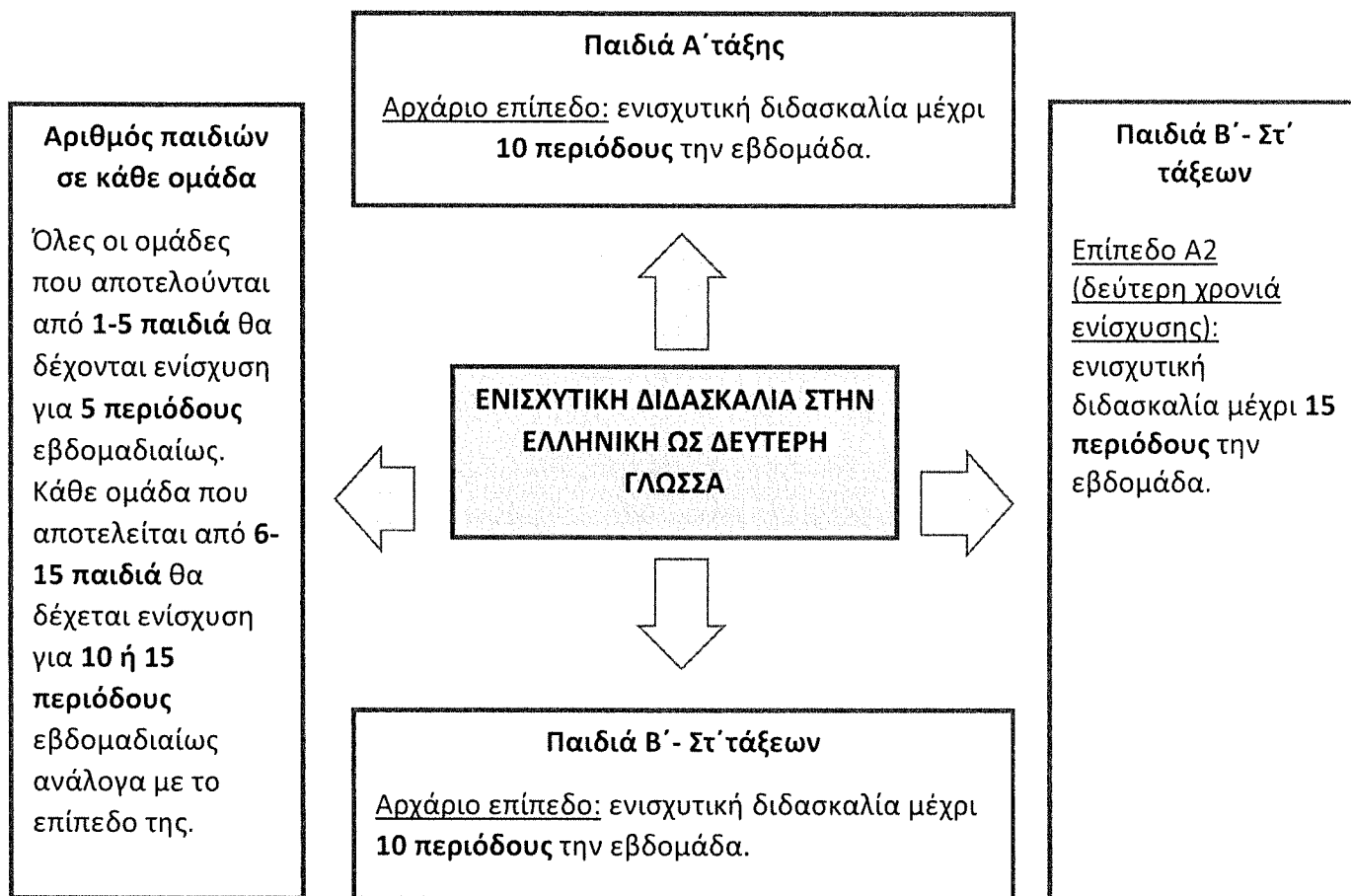
Τα παιδιά που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα χωρίζονται σε ομάδες ανάλογα με το επίπεδο ελληνομάθειάς τους ως εξής:

- Παιδιά Α' τάξης αρχάριου επιπέδου (Α0 – Α1)
- Παιδιά Β' - Στ' τάξεων αρχάριου επιπέδου (Α0 – Α1)
- Παιδιά Β' - Στ' τάξεων επιπέδου Α2

Κάθε ομάδα που περιλαμβάνει **1 μέχρι 5 παιδιά** θα δέχεται ενίσχυση για 5 περιόδους. Κάθε ομάδα που περιλαμβάνει **6 μέχρι 15 παιδιά**, θα δέχεται ενίσχυση ως ακολούθως: (α) για τα παιδιά Α' τάξης και Β' - Στ' τάξεων αρχάριου επιπέδου (Α0 – Α1) θα δίνεται ενίσχυση για **10** περιόδους εβδομαδιαίως και (β) για τα παιδιά Β' - Στ' τάξεων επιπέδου Α2 θα δίνεται ενίσχυση για **15** περιόδους εβδομαδιαίως.

Για τις πιο πάνω περιπτώσεις η Διεύθυνση του σχολείου ενημερώνει τους γονείς/κηδεμόνες για τη συμμετοχή των παιδιών τους στο πρόγραμμα και φροντίζει για τον καταρισμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση του ωρολόγιου προγράμματος. Για τα παιδιά της Α' τάξης θα πρέπει να γίνει προσπάθεια στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου, ώστε να αποχωρούν από την τάξη σε μαθήματα άλλα εκτός από τα Ελληνικά-Μαθηματικά. Για τα παιδιά των τάξεων Β' - Στ' θα πρέπει να γίνει προσπάθεια, ώστε να αποχωρούν από διάφορα μαθήματα.

Ο τρόπος δημιουργίας των ομάδων αποτυπώνεται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί (περισσότερες πληροφορίες στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

Διάγραμμα: Δημιουργία ομάδων για ενισχυτική διδασκαλία στην ελληνική ως δεύτερη Γλώσσα.

3.1.4 Δημιουργική Απασχόληση σε πρωινό χρόνο

Τα σχολεία που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν δημιουργική απασχόληση 2 ή 4 διδακτικών περιόδων, ανά μία ή δύο εβδομάδες, σε μικρές ομάδες μαθητών/ριών [από πέντε 5 μέχρι 15 μαθητές/μαθήτριες] ή/και σε ολόκληρο τμήμα, σε πρωινό χρόνο, σε αριθμό θεμάτων. Για τον σκοπό αυτό τα σχολεία καλούνται να υποβάλουν αίτηση, αξιοποιώντας το έντυπο για επιχορήγηση δράσεων Αγωγής Υγείας από την Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (Ε.Α.Υ.Π.), στην οποία θα πρέπει να στοιχειοθετούν το αίτημα αυτό για σκοπούς αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας. Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση που το πρόγραμμα εφαρμοστεί σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες ενός τμήματος, η συμμετοχή του/της εκπαιδευτικού του εν λόγω τμήματος ή μαθήματος είναι απαραίτητη.

3.2 Προγράμματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας και Δημιουργικής Απασχόλησης σε Απογευματινό Χρόνο

Τα σχολεία που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν ενισχυτική διδασκαλία και δημιουργική απασχόληση **2 ενενηντάλεπτων** μαθημάτων την εβδομάδα, στον χώρο του σχολείου στους/στις μαθητές/μαθήτριές τους σε απογευματινό χρόνο, σε αριθμό θεμάτων. Ως προϋπόθεση λειτουργίας μιας ομάδας σε απογευματινό χρόνο είναι ο ότι ο ελάχιστος αριθμός μαθητών/ριών θα είναι **7** και ο μέγιστος **15**, αναλόγως του θέματος.

3.3 Υπηρεσίες Ψυχοκοινωνικής Στήριξης

Το Πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ σε συνεργασία με την Υ.Ε.Ψ., προσφέρει πρόσθετες υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης προς τα παιδιά και προς τους γονείς, με στόχο την πρόληψη της σχολικής διαρροής, των εξαρτήσεων, της παραβατικότητας, των επικίνδυνων συμπεριφορών και της βίας. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη λειτουργία Κέντρων Πληροφόρησης και Ψυχοκοινωνικής Στήριξης, όπου προσφέρεται:

- Ατομική στήριξη μαθητών/ριών και γονέων/κηδεμόνων από κλινικούς/συμβουλευτικούς ψυχολόγους
- Βιωματικά εργαστήρια σε ομάδες μαθητών/ριών, εκπαιδευτικών και γονέων/κηδεμόνων.

3.4 Δράσεις Ε.Α.Υ.Π.

Το Πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ στοχεύει στη στήριξη των παιδιών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Έτσι, τα σχολεία έχουν τη δυνατότητα να οργανώνουν δράσεις για ενδυνάμωση των παιδιών, αξιοποιώντας την επιχορήγηση δράσεων Αγωγής Υγείας από τη Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (Ε.Α.Υ.Π.). Οι δράσεις Ε.Α.Υ.Π. πραγματοποιούνται για σκοπούς αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας και καταγράφονται σε ειδικά έντυπα της Ε.Α.Υ.Π., σε συνεργασία με τους/τις Τοπικούς Συντονιστές/Συντονίστριες για διεκδίκηση χρηματοδότησής τους από την Ε.Α.Υ.Π. Σχετική εγκύκλιος αποστέλλεται προς τα σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+ και καλύπτει δράσεις για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου του επόμενου έτους.

3.5 Σχολικές Εφορείες

Οι οικείες Σχολικές Εφορείες λαμβάνουν ένα χρηματικό ποσό για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων του Προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ καθώς και άλλων αναγκών των σχολείων.

4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

4.1 Μεταβατικές τάξεις:

Πρόγραμμα Α (Α και Β Γυμνασίου):

Στη Μεταβατική τάξη (μόνοι τους οι μαθητές): 14 περιόδους Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα + 5 ώρες ενίσχυση (2 Μαθηματικά, 1 Φυσική, 1 Χημεία, 1 Βιολογία) + εξεταζόμενα: Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Βιολογία + Αγγλικά + Μουσική.

Ενώνονται εργαστηριακά με ένα άλλο «κανονικό» τμήμα του σχολείου στην Οικιακή Οικονομία, Πληροφορική, Τέχνη. Στη Γυμναστική οι μαθητές των δύο τμημάτων χωρίζονται σε αγόρια κορίτσια.

Πρόγραμμα Β (μεικτό):

14 περιόδους Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα (μόνοι τους οι μαθητές) + 5 ώρες ενίσχυση [(2 Μαθηματικά, 1 Φυσική, 1 χημεία, 1 Βιολογία) μόνοι τους οι μαθητές].

Τα υπόλοιπα εξεταζόμενα Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Βιολογία στις κανονικές τάξεις, όπως επίσης και κάποια από τα μη εξεταζόμενα (π.χ. Αγγλικά, Γυμναστική, Μουσική κ.λπ.).

Απαλλαγή από Νέα Ελληνικά, Ιστορία, Θρησκευτικά, Αρχαία και Γαλλικά. Δυνατότητα αποχώρησης και από Οικιακή Οικονομία, Γεωγραφία, Σχεδιασμός και Τεχνολογία, Φυσική Αγωγή (μόνο μία περίοδος), Αγγλικά (μόνο μία περίοδος).

Οι μαθητές με μεταναστευτική βιογραφία που βρίσκονται στο επίπεδο Ε1 θα εντάσσονται σε τμήμα της Α΄ τάξης, ενώ οι μαθητές που βρίσκονται στο επίπεδο Ε2 θα εντάσσονται σε τμήμα είτε της Α΄ τάξης είτε της Β΄ τάξης.

Μεταβατικές τάξεις Νέο Πρόγραμμα Α	Μεταβατικές τάξεις Νέο Πρόγραμμα Β
Επαρχία Λευκωσίας	Επαρχία Λευκωσίας
Γυμνάσιο Παλουριώτισσας	Γυμνάσιο Πέρα Χωρίου Νήσου
Γυμνάσιο Αρχ. Μακαρίου Γ'-Πλατύ	
Γυμνάσιο Αγίου Βασιλείου	
Περιφερειακό Γυμνάσιο Ακακίου	
Επαρχία Λεμεσού	Επαρχία Λεμεσού
Γυμνάσιο Νεάπολης	Γυμνάσιο Επισκοπής
Θέκλειο Γυμνάσιο	Γυμνάσιο Ομόδους
Γυμνάσιο Αγ. Ιωάννη	
Γυμνάσιο Αγ. Βαρβάρας	
Γυμνάσιο Λινόπετρας	
Επαρχία Λάρνακας/ Αμμοχώστου	Επαρχία Λάρνακας/ Αμμοχώστου
Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο	
Γυμνάσιο Φανερωμένης	
Γυμνάσιο Παραλιμνίου	
Περιφερειακό Γυμνάσιο Λευκάρων	
Επαρχία Πάφου	Επαρχία Πάφου
Γυμνάσιο Παναγίας Θεοσκεπάστης	Γυμνάσιο Πολεμίου
Γυμνάσιο Αποστόλου Ανδρέα Έμπας	Γυμνάσιο Πόλεως - Χρυσοχούς
Γυμνάσιο Αγίου Θεοδώρου	
Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής Γεροσκήπου	
Γυμνάσιο Αποστόλου Παύλου	

4.2 Ολιγόωρα Προγράμματα :

Μέχρι και 5 περιόδους.

Παρακολουθούν κανονικά όλα τα μαθήματα (και τα Νέα Ελληνικά)

Οι μαθητές του ολιγόωρου Προγράμματος για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας έχουν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από μη εξεταζόμενα μαθήματα (κατά προτεραιότητα από τα Αρχαία Ελληνικά, τα Θρησκευτικά και τα Γαλλικά). Σε περίπτωση που αποχωρούν εξολοκλήρου ή κατά τα 2/3 από ένα μάθημα τότε απαλλάσσονται από την αξιολόγησή τους σ' αυτό. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αποχωρούν από εξεταζόμενα μαθήματα.

Σε αυτά τα προγράμματα μπορούν να ενταχθούν και Νεοεισερχόμενοι μαθητές. (Νεοεισερχόμενος ο παλιός θεσμός του ακροατή αλλά είναι μόνο για τους αλλόγλωσσους. «Νεοεισερχόμενος» είναι ο μαθητής που εγγράφεται για πρώτη φορά σε Δημόσιο Σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης και του οποίου η μητρική γλώσσα δεν είναι η Ελληνική και δεν κατέχει επαρκώς την Ελληνική Γλώσσα.»

Επαρχία Λευκωσίας	1) Β' Περιφερειακό Γυμνάσιο Λευκωσίας – Μαλούντα 2) Γυμνάσιο Σολέας 3) Γυμνάσιο Ναρέκ 4) Λύκειο Σολέας
Επαρχία Λάρνακας / Αμμοχώστου	1) Τεχνική Σχολή Λάρνακας 2) Γυμνάσιο Πετράκη Κυπριανού 3) Γυμνάσιο Ξυλοφάγου 4) Γυμνάσιο Ειρήνης και Ελευθερίας - Δερύνεια
Επαρχία Πάφου	1) Νικολαΐδείο Γυμνάσιο

4.3 Λειτουργία του «Εκπαιδευτικού Προγράμματος για Ασυνόδευτους Ανήλικους / Αιτητές Διεθνούς Προστασίας»:

14 με 16 ώρες ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα + 19 ώρες με άλλα μαθήματα.

Κάθε σχολείο έχει διαφορετικό πρόγραμμα ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών του.

Δεν εντάσσονται άλλοι μαθητές με Μεταναστευτική βιογραφία σ' αυτό το πρόγραμμα μόνο οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

Είναι υπό την προστασία του Γραφείου ευημερίας που είναι οι κηδεμόνες. Δεν παίρνουν απολυτήριο.

Κύκλος Α΄	Α΄ Τεχνική Λευκωσίας	Τεχνική Σχολή Λάρνακας	Παγκύπριο Λάρνακας	Λύκειο Πέτρου και Παύλου Λεμεσός	Αγρός
- Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα (16 περίοδοι) - Αγγλικά (4 περίοδοι) - Μαθηματικά (4 περίοδοι) - Φυσική Αγωγή (3 περίοδοι) - Πληροφορική (3 περίοδοι) - Τέχνη (3 περίοδοι) - Μουσική (2 περίοδοι)	- Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα (14 περίοδοι) - Αγγλικά (4 περίοδοι) - Μαθηματικά (2 περίοδοι) - Φυσική Αγωγή (3 περίοδοι) - Εργαστηριακά Μαθήματα (12 περίοδοι)	- Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα (14 περίοδοι) - Αγγλικά (4 περίοδοι) - Μαθηματικά (2 περίοδοι) - Φυσική Αγωγή (3 περίοδοι) - Γαλλικά (2 περίοδοι) - Εργαστηριακά Μαθήματα (10 περίοδοι)	- Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα (16 περίοδοι) - Αγγλικά (4 περίοδοι) - Μαθηματικά (4 περίοδοι) - Φυσική Αγωγή (3 περίοδοι) - Πληροφορική (4 περίοδοι) - Τέχνη (2 περίοδοι) - Μουσική (2 περίοδοι)	- Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα (16 περίοδοι) - Αγγλικά (3 περίοδοι) - Μαθηματικά (2 περίοδοι) - Φυσική Αγωγή (2 περίοδοι) - Μουσική (1 περίοδοι) - Εργαστηριακά Μαθήματα (14 περίοδοι)	

4.4 Απογευματινό πρόγραμμα για Ασυνόδετους Ανήλικους στα ΚΙΕ:

Λόγω του ότι έχουμε συνεχείς αφίξεις λειτουργούν κάποιες χρονιές και απογευματινά προγράμματα στα ΚΙΕ.

Χρηματοδοτούνται από το κράτος με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

4.5 Διδάσκονται μόνο Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα και Μαθηματικά.

(Φέτος ακόμη δεν υπάρχουν μαθητές).

4.6 "Πρόγραμμα για Μαθητές με Μεταναστευτική Βιογραφία στα Λύκεια":

Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα εφαρμόζεται μόνο στην Α' Λυκείου και αφορά μαθητές που δεν έχουν φοιτήσει σε άλλα «Προγράμματα εκμάθησης της Ελληνικής για μαθητές με μεταναστευτική βιογραφία» που προσφέρει το ΥΠΠΑΝ ή σε μαθητές που δεν έχουν φοιτήσει πλήρως σε κάποιο από τα συγκεκριμένα προγράμματα (δηλαδή δύο ολοκληρωμένα σχολικά έτη).

Το συγκεκριμένο Ωρολόγιο Πρόγραμμα στα Λύκεια διαμορφώνεται ως εξής:

A/ A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Δ.Π.
1	Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα με στοιχεία Ιστορίας και Πολιτισμού	17 (15 +2π Υ.Τ.)
2	Μαθηματικά	4
3	Φυσική	2
4	Χημεία	2
5	Βιολογία	1
6	Αγγλικά	3
7	Εμπορικά	1
8	Φυσική Αγωγή	2
9	Μουσική	1
10	Τέχνη	1
11	Πληροφορική	2
12	Σχεδιασμό και Τεχνολογία	1
	Σύνολο	35

Στο τέλος του χρόνου εξετάζονται μόνο στα Ελληνικά ως δεύτερη και στα Μαθηματικά. Αν επιτύχουν, δίνουν εξετάσεις μετάταξης.

Στα υπόλοιπα μαθήματα αλλά και στα Ελληνικά και στα Μαθηματικά στα δύο τετράμηνα έχουν περιγραφική αξιολόγηση με βάση την κλείδα που τους στέλνει η ΔΜΓΕ.

ΛΥΚΕΙΑ
Λύκειο Παλουριώτισσας
Λύκειο Εθνομάρτυρα Κυπριανού
Λύκειο Αγ. Νικολάου Λεμεσός
Λύκειο Αγίου Αντωνίου Λεμεσός
Λύκειο Λιβαδιών Λάρνακας
Λύκειο Αγίου Νεοφύτου, Πάφος

Άλλες Πληροφορίες:

Αναλυτικό Πρόγραμμα- Δείκτες Επιτυχίας Επάρκειας: Έχει ολοκληρωθεί, εγκριθεί (από τη ΣΕΑΠ) και αναρτηθεί στην Ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Προγραμματισμοί: Αποστέλλονται στα σχολεία οι Προγραμματισμοί για την Ύλη για το μάθημα της «Διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας» και οι οποίοι βασίζονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα.

Ενημέρωση: Γίνεται συνεχής ενημέρωση τόσο από την Προϊσταμένη, όσο και από τις Λειτουργούς του Τομέα Μεταναστευτικής Βιογραφίας ΜΕ: των Επιθεωρητών όλων των ειδικοτήτων, των Διευθυντικών ομάδων των σχολείων και των Εκπαιδευτικών.

Βιβλία: Σε όλα τα Προγράμματα χρησιμοποιούνται τα ΚΛΙΚ στα ελληνικά (Επίπεδο Α1, Α2, Β1).

Στα ΚΙΕ δίνεται το Μιλήστε Ελληνικά

Στην αρχή του χρόνου για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Α΄ Τάξης γυμνασίου, αλλά και για τους/τις μαθητές/μαθήτριες που εγγράφονται απ' ευθείας στο Γυμνάσιο, διεξάγεται Διαγνωστικό Γραπτό, έτσι ώστε να διαγνωστεί το επίπεδο της ελληνομάθειάς τους.

Στο τέλος του χρόνου στέλνονται στο Υπουργείο οι βαθμοί των τετραμήνων και των εξετάσεων στα Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα, καθώς και οι βαθμοί στα εξεταζόμενα.

Ενδιάμεση Αξιολόγηση: Φέτος θα γίνει ενδιάμεση αξιολόγηση των Προγραμμάτων, η οποία θα διεξαχθεί από τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης σε συγκεκριμένη ημερομηνία μεταξύ Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου.

Αποτελέσματα Αξιολογήσεων: Τα αποτελέσματα τόσο στην αρχή όσο και στην ενδιάμεση αξιολόγηση, αλλά και στο τέλος, στέλνονται στο ΥΠΠΑΝ μόνο για εσωτερική χρήση (Βιβλία, στελέχωση, αξιολόγηση προγραμμάτων κ.λπ.).